

Obsah

Předmluva

1. Přelom století, nová struktura a forma

- Východiska - technologie, štěpení obsahu a formy, společnost, inspirace, generační střet 8
- Victor Horta, Hector Guimard, Henry van de Velde 10
- Charles Mackintosh 14
- Otto Wagner, Josef Olbrich, Josef Hoffmann a Wiener Werkstätte 15
- Antoni Gaudí 21

2. Železobeton

- Cement, od prvků ke konstrukci, vyztužování - Joseph Aspdin, Joseph Monier, François Coignet, François Hennebique ad. 25
- Hledání adekvátní formy, vybrané vzory - Anatol de Baudot, Matté Trucco, Max Berg, Eugène Freyssinet, Robert Maillart, Walter Bauersfeld a Franz Dischinger, Eduardo Torroja 27
- Auguste Perret 30

3. Moderna, architektura a průmysl, nová etika i prostor architektury

- Peter Behrens 33
- Deutscher Werkbund a Hermann Muthesius 36
- Hendrik Berlage 37
- Adolf Loos 38
- Frank Lloyd Wright 43

4. Expresivní projevy na počátku století

- Německý expresionismus - Bruno Taut, Hans Poelzig, Erich Mendelsohn, Fritz Höger, Wilhelm Kreis 52
- Wendingen, Amsterdamská škola - Michael De Klerk, Pieter Kramer, Johan van der Mey 60
- Rudolf Steiner 62
- Italský futurismus - Antonio Sant'Elia, Mario Chiattone 63

5. Nástup a rozvinutí avantgardy v architektuře

- Úvod, východiska 66
- De Stijl, neoplasticismus - Theo van Doesburg, Gerrit Rietveld, Jacobus Oud, Robert van't Hoff 66
- Bauhaus - Walter Gropius, Marcel Breuer, Hannes Meyer, Ludwig Mies van der Rohe 71
- Další alternativy průmyslové předvýroby - Hugo Junkers, Jean Prouvé, Pierre Chareau, Bernard Bijvoet 82
- Sovětská avantgarda a konstruktivismus - Vladimir Tatlin, Lazar Lisickij, Konstantin Melnikov, bratři Vesninové, Ivan Leonidov, Ilja Golosov, Grigorij Barchin, Mojsej Ginsburg ad. 84
- Le Corbusier před druhou světovou válkou 92
- Hans Scharoun 101
- Nizozemí a Willem Dudok 104
- Alvar Aalto 104

6. Návrat tradice, konzervativní model, architektura a ideologie

- Podmínky pro paralelní existenci avantgardního a tradičního modelu v architektuře 110
- Typologie a forma, racionální versus klasické - Auguste Perret, Peter Behrens, Albert Kahn 112
- Soutěže jako konfrontace - Chicago Tribune, Palác národů v Ženevě 113
- Art Deco, Výstava průmyslových a dekorativních umění v Paříži 1925 114
- Gunnar Asplund a nadčasové hodnoty zlatého středí 115
- Itálie - Pietro Lingeri, Giovanni Muzio, Guisepe Terragni, Adalberto Libera, Marcello Piacentini 116
- Německo - Herbert Rimpl, Paul Bonatz, Clemens Klotz, Hermann Giesler, Wilhelm Kreis, Paul Troost, Albert Speer, Ernst Sagebiel, Werner March 120
- Socialistický realismus v sovětské architektuře - Boris Jofan, Ivan Fomin, Ivan Žoltovskij, Alexej Ščusev, Arkadij Mordvinov, Lev Rudněv 124

7. Urbanismus v Evropě v první polovině dvacátého století

- Zahradní město - Arturo Soria y Mata, Ebenezer Howard 130
- Vídeňský myšlenkový okruh, návrat umění - Camillo Sitte, Otto Wagner 132
- Tony Garnier a Průmyslové město 134
- Le Corbusierovy meziválečné urbanistické projekty 135
- Sovětský svaz - urbanisté a dezurbanisté, Nikolaj Miljutin a princip pásového města 137
- Sociální výstavba, sídliště - Hendrik Berlage, Wendingen, Jacobus Oud, Hubert Gessner, Josef Hoffmann, Karl Ehn, Walter Gropius, Ernst May 139
- Experimentální výstavba 141
- CIAM - sociální aspekty, kongresy, tématica, Athénská charta 142

8. Evropsští architekti a kontinuita avantgardy v USA

- Podmínky pro usazení moderní architektury v USA, rozvinutí evropského avantgardního modelu 146
- První vlna evropských architektů - Rudolph Schindler, Richard Neutra 146
- Druhá vlna evropských architektů - Walter Gropius a TAC, Ludwig Mies 151
- Dozvuky meziválečné evropské avantgardy - Philip Johnson, SOM, Case Study Houses 156
- Návrat dědictví zpět do Evropy - Arne Jacobsen, Gio Ponti 161

9. Abstrakce po druhé světové válce, individualismus, nový tvar a výraz

- Le Corbusier po druhé světové válce 162
- Oscar Niemeyer 170
- Poezie volně, sochařsky chápané, křivkové formy - Frederick Kiesler, André Bloc, Bruce Goff, Claude Parrent, Enrico Castiglioni 175
- Velkorozponové konstrukce, nové technologie, materiály a tvarosloví - Pier Nervi, Felix Candela, Eero Saarinen, Marcel Breuer, Zvi Hecker, Maciej Nowicky, Jean Prouvé, Jörn Utzon ad. 178
- Revize vztahu mezi dílčí částí konstrukce a celkem - Frei Otto, Richard Fuller 187
- Technologická a sociální urbánní utopie šedesátých let - Yona Friedman, Paul Maymont, Claude Parrent, Archigram, Coop Himmelb(l)au, Japonští metabolisté, Paolo Soleri, Dropers 190

10. Rozpad CIAM, nový brutalismus a pravdivost, identita, individualismus, řád a koncept

- Rozpad CIAM, Nový brutalismus, TEAM 10 a jiní - Alison a Peter Smithsonovi, Johannes Broek, Jacob Bakema, Georges Candilis, Shadrach Woods, Atelier 5, Herman Hertzberger, Aldo van Eyck 197
- Alternativy, individualismus - James Stirling, Paul Rudolph, Kenzo Tange 205
- Louis Kahn a architektonický koncept, řád, forma, "ticho a světlo" 210
- Carlo Scarpa a vstup do historického prostředí, interakce, symbióza 216

11. Sebereflexe, architektura po přehodnocení

- Výpovědní hodnota, znaky, inspirace historií, koláž - Charles Jencks, Robert Venturi, Charles Moore, Michael Graves, Robert Stern, Hans Hollein 220
- Město, veřejný prostor - Kevin Lynch, Jan Jacobsová, Leon Krier, Ricardo Bofill, James Stirling 225
- Spoluúčast veřejnosti, lidovost, populismus, výtvarné pojetí, hra - Ralph Erskine, Lucien Kroll, Friedensreich Hundertwasser, Günter Domenig, Imre Makovecz 229
- Produktivismus, stavba jako komerční produkt, corporate identity, reklama - Philip Johnson, Michael Graves, SITE, Arquitectonica, SOM, TAC, Cesar Pelli, Kevin Roche 230
- Racionalismus, geometrie, "vážní" - Aldo Rossi, Alberto Baeza, Mario Botta, Oswald Ungers 232
- Nová abstrakce, retro, revival moderní architektury - Richard Meier, Michael Graves, Charles Ghwathmey, John Heyduk, Peter Eisenmann 234
- Dekonstruktivismus a jeho deriváty - Bernard Tschumi, Coop Himmelblau, Günter Behnisch, Eric Moss, Frank Gehry, Zaha Hadid, Daniel Libeskind, Enric Miralles, Morphosis, Rem Koolhaas 237
- High-tech, od architektury jako stroje k výtvarným, ekologickým a filosofickým přesahům - Renzo Piano, Richard Rogers, Norman Foster, Nicolas Grimshaw, Jean Nouvel, Santiago Calatrava ad. 244

Literatura